

FRAMOST

MISIJA
POVEZNICA
BAŠTINE FRANJEVAČKOG
ZAJEDNIŠTVA

Mostar: Cim
Sv. Ante

Ilići
Sv. Franjo

Rudnik
Sv. Barbara

Smrčenciji
Gospa Snježna

Vrelo Radobolje
Majka Božja

Orlac
Sv. Lovre

Miljkovići
Sv. Ivan Krstitelj

Most između ljudi je riječ; I RIJEČ je tijelom postala i nastanila se među nama! – Mostar, 24. 6. 2018., IX.(XXII) god., br. 12/2018.

NAŠE PROSLAVE – NAŠE OBLJETNICE

IVANDAN - BLAGDAN IVANA KRSTITELJA /u narodu zvan i 'ljetni Božić' posebno proslavljamo, osim u Rodoču i u Iličima i to na uočnicu Ivandana na izvoru vode Babun. Tradicija je to oživljena početkom '90-tih godina, bržno čuvana i njegovana i uvijek rado posjećivana. Tu gdje su naši stari sa svojim fratrima stali, tu smo i mi današnji nastavili i s posebnom ljubavlju i pobožnošću obdržavamo sv. Misom u 20.00 sati iza koje slijedi blagoslov vode i naroda Božjeg, svitnjaci i narodno druženje... Na sam Ivandan je i tradicionalni blagoslov polja u Miljkovićima, a ove godine i na Galcu.

OBLJETNICA GOSPINIH UKAZANJA U MEĐUGORJU: Ove godine je 37. obljetnica ukazanja. Već na Ivandan popodne, a posebno 25-og lipnja, hodočasti se sa svih strana iz domovine i svijeta, Gospi u Međugorje. Neka Bog po svojoj Majci Mariji sve nas blagoslovi i svojim mirom i blagoslovom obdari. Napose molimo za naše stare, bolesne i nemoćne i sve koji takvima dobro čine. Također molimo i za sve one koji predvode narode i države da to čine mudro i razborito, savjesno, za opće dobro svih i neka istinski mir i dobro zavlada posvuda.

BILSKA NEDILJA – TRADICIONALNA MISA NA BILIMA: Stoljećima blago u njedrima čuvano, njegovano, podržavano, oživljavano i danas rado čekano i posjećivano. Za nj se živi i od njega se živi. Prve nedjelje po Petrovdanu onamo se, na tromeđu između župa Goranci, Mostarski Gradac i Polog, odlazi. Svi oni i svoje ulaze u Misište imaju i njeguju, svoju starinu čuvaju, Božji blagoslov zazivaju i očekuju. Tradicijsku kulturu pokazuju i prikazuju, s prijateljima se združuju. Izbliža i izdaljega kao svome domu dolaze i odande ispunjenog srca i oplemenjene duše odlaze. I ove godine uz sve uobičajene detalje, uz motorizirane misare, pješake, ali i konjanike, očekuju se i oni koji će iz vinskoga kraja, uz vrsnu kapljicu vina svojim starima i prijateljima nazdraviti, onima koji su tu, kroz godine mnoge, vino donosili i krili, ali ga uvijek pili i žedni ga bili. Danas je sve to drugačije, ali se iskustvo i doživljaji ne zaboravljaju. Dobro došli na Bile i na Bilsku misu, dobro došli u zajedništvo vjernog i vjerničkog puka koji ondje vjeru svoju čuvasi i očuvasi i danas utvrđuje i novom naraštaju prenosi.

Neka na sve Božji blagoslov sidi i trajno ostane, želi i pozdravlja fra Luka

PISMO FRA VENDELINA KARAČIĆA: JUBILEJ NELJUBAVI: KRIST SE U HERCEGOVINI PUNIH 50 GODINA ZNOJI KRVAVIM ZNOJEM

Hercegovački franjevac, voditelj Franjevačke galerije na Širokom Brijegu, pjesnik, esejist, slikar i likovni kritičar, profesor filozofije umjetnosti na Akademiji likovnih umjetnosti u Širokom Brijegu fra Vendelin Karačić napisao je pismo i otvorio svoju dušu u povodu 50 godina "Hercegovačkog slučaja" koji je službeno počeo 12. svibnja 1968. godine. Pismo je poslao Biskupskom ordinarijatu u Mostaru, Provincijalatu hercegovačkih franjevaca Mostar i župnim uredima Mostarsko - duvanjske i Trebinjsko - mrkanske biskupije pod naslovom JUBILEJ NELJUBAVI: KRIST SE U HERCEGOVINI PUNIH 50 GODINA ZNOJI KRVAVIM ZNOJEM i donosimo ga u cijelosti, kao i TEKST O IZJAVI MONS. BISKUPA PETRA ČULE IZ 1980. GODINE.

12. svibnja 1968. - 12. svibnja 2018.
"Žalosna je duša moja do smrti..." (Mt 26, 38)

U našoj zavičajnoj Crkvi Isus neprestano plače već pola stoljeća i znoji se krvavim znojem. Bole li ga više ranjene duše onih koji ni na koji način nisu sudjelovali u ranjavanjima svete Crkve i čije nepovijene rane tako dugo "zaudaraju i gnjiju", ili one "odnjegovane" rane neljubavi sukobljenih pojedinaca i tabora oboruženih stanovitim ili presudnim vidom utjecaja i moći na stanje Crkve u Hercegovini? Dakako, u konačnici će presuditi pravedni i milosrdni Bog, ali prije Božjeg suda zar svi mi, Isusovi učenici/sljedbenici, nismo pozvani liječiti rane na iznakaženom tijelu Mističnoga Krista? Zar nisu i naši (službeni i osobni) grijesi:

- Ravnodušnost - kao da je sve u najboljem redu. Drijemamo na "paragrafskoj ljubavi"!
- Nemilosrđe - kao da i ne bijaše Godine milosrđa! A sv. je Otac iskazao razumijevanje i prema Lutheru, odložio je križ s prsiju i ušao u mošeju, pere noge kriminalcima u zatvoru...
- Nedosljednost - sakramenti vrijede/ne vrijede; kadikad se (ponovno) dijele/ne dijele?
- "Ozakonjene" poluistine i "službene" neistine nisu li mnogima hrana za taštinu i isprike? Je li isti prvotni sadržaj famozne Izjave o posluhu jednak onome koji je naknadno potpisivan!?
- Izostanak duhovne skrbi za "odlutaše" kao i za one koji ni na kakav način nisu niti su bili u mogućnosti utjecati na slijed događanja unutar hercegovačkoga slučaja!

- Tvrdokornost "prokušane" neljubavi kao uzor ponašanja za sljedećih 50 godina - da se nastavi "njegovanje" međusobno nanesenih rana i da Isus i dalje plače u našoj zavičajnoj Crkvi?
- Izostanak pokušaja nositelja vlasti i moći - kao i onih koji su bez vlasti i moći - da se iznađe mogućnost za popravak žalosnoga stanja.
- Slijepa primjena slova zakona, pa bili to i sveti kanoni, na štetu razbora, taktičnosti i ljubavi.
- Negledanje naroda Božjega kao glavine živoga tijela Mističnoga Krista. Zašto Crkva ne osluškuje samu sebe, glas naroda - vox populi?
- Samozavaravanje i zavaravanje. Sve ono dobro, vrijedno, sveto što živi mjesna Crkva ne smije biti paravanom koji zaklanja žive rane. Liječnik se bavi oboljelim dijelom tijela, a ne zdravim! Stabla se prepoznaju po plodovima. "A zlo stablo rađa zlim rodом" (Mt 7, 17b). 50-godišnji plodovi očito nisu dobri! Smije li se barem upitati: Je li stablo posve zdravo?
- Grijeh šutnje o stradanju nevinih nije li prolazak svećenika pokraj izranjenoga Samaritanca!?
- Tisuće zbunjenih, ojađenih, nevinih, a kolektivno kažnjenih pobožnika čekaju glas spasa! Od koga? Dođi, Gospodine Isuse! (Otk 22, 20b). Bog bio s nama!

Na Širokom Brijegu,
12. svibnja 2018. fra Vendelin Karačić

Izjava biskupa mons. Petra Čule u Potocima 11. VIII. 1980.

Na dan polaganja vječnih zavjeta časnih sestara u Potocima 11. kolovoza 1980. na ručku su bili biskupi mons. Petar Čule, mons. Pavao Žanić i nadbiskup zagrebački mons. Franjo Kuharić. Na završetku ručka u samostanskoj blagovaonici oštro sam se suprotstavio naivnom savjetu nadbiskupa Kuharića koji je, po prilici, rekao: - Budući da je provincijal Rufin Šilić (nedopušteno) blagoslovio crkvu u Šuici, dajte vi franjevci o. biskupu koju župu da se udobrovolji... Skočio sam se na noge, uzeo riječ i, po prilici, rekao: - Ovdje je, evo, sestra B... koja se zavjetovala. Ona je iz pobunjene župe, i što joj fali? Davati ili ne davati župe nije stvar u rukama nas franjevaca! A što je s narodom Božjim? I ako je svojedobno nadbiskup Drašković nabijao užarenu krunu Matiji Gupcu na glavu, molim Vas, nemojte Vi slično činiti u Hercegovini...

Nadbiskup se na te riječi digao iza stola, na brzinu se pozdravio sa sustolnicima i napustio blagovaonicu. Za njim, i njegovim tajnikom don Stjepanom Kožulom, pošao je fra Jozo Pejić, a onda i ja. Nadbiskup se sav tresao. Ja također. Naklonio sam mu se i ispričao, uz obrazloženje da sam morao reći istinu. On je kimnuo glavom i pružio mi ruku. Okrenuo se prema svomu tajniku, zažaložio je ključ od golfa i rekao:

- Ja ću voziti...

Domalo sam se vratio u blagovaonicu

gdje me biskup mons. Petar Čule pozvao: - Dođi k meni, ti mali Periću, da zajedno popijemo kavu... Tako je i bilo. Razgovor je otpočeo o mom stricu fra Blagi kao dobru čovjeku... Čudio sam se kako mi biskup ne predbacuje oštar, ako ne i drzak odgovor nadbiskupu Kuhariću. Dapače, razgovor je bio vrlo srdačan. Pri svršetku, ne zaobilazeći ni hercegovački slučaj o. biskup je rekao: „*Da sam znao na što će ovo izaći, nikad ne bih počeo. A da nitko ne ostane poražen, najbolje bi bilo da mi se dadnu Jablanica i Ploče, pa da svi odemo na Brig i da se izljubimo.*“ (Navod je napisan po sjećanju. Sadržajno je posve vjeran!) Taj, a i druge dijelove razgovora, čuo je fra Jozo Pejić koji je sjedio uz biskupa Pavla Žanića - i ne samo on, jer je biskup Čule bio glasan. Tom ključnom izjavom biskupa Čule više smo se puta poslužili i fra Jozo i moja malenkost u razgovorima o hercegovačkom slučaju, kao i u barem jednom razgovoru - dobro se sjećam! - s biskupom Žanićem.

Da je istinito ovo što sam napisao potvrđujem zakletvom i vlastoručnim potpisom, prizivajući za svjedoka presveto Trojstvo: Oca i Sina i Duha Svetoga.

Tako je, tako mi Bog pomogao!

Na Širokom Brijegu,
12. svibnja 2018. fra Vendelin Karačić
(preuzeto s portala grude.com)

Pokojnici koje smo ispratili od prošlog broja našeg Listića:

- Lucija Marić ž. + Jurote, 1927., pokopana u Cimu kod sv. Ante;
- Mirogoj Bošnjak-Veriga, 1961., pokopan u Cimu kod sv. Ante;
- Slavko Čorić, 1937., ispraćen i pokopan u Slipčičima/Smrduša;

Pokoj vječni daruj im
Gospodine.
Počivali u miru Božjem.
Ožalošćenima iskrena sućut.
(Pokojnici su upisani u Maticu
umrlih našeg Franjevačkog
zajedništva)

OBAVIJESTI – NEKA BUDE BJELODANO

☞ **BLAGOSLOVI POLJA**, ove godine još preostali, jesu kako slijedi:

- ☞ Miljkovići (Ivandan) 24. lipnja u 11:00 sati
- ☞ Galac (također Ivandan) 24. lipnja u 12:15 sati
- ☞ Bile (nedjelja po Petrovdanu) 01. srpnja u 11:30 sati

Svima želimo blagoslovljene dane susreta rodbine i prijatelja i neka na sve siđe Božji blagoslov i svi bili ispunjeni mirom i dobrom. Želi i pozdravlja fra Luka

- ☞ **SATNICE NAŠIH REDOVNIH VEČERNJIH MISA**, od blagdana sv. Ante, počinju od 19:00 sati;
- ☞ **PROSLAVE U ILIĆIMA, CIMU I RUDNIKU**, u sklopu proslava Lipanjskih zora, sv. Ante i drugih nadnevaka, bile su veoma sadržajne i uspješne. Brojni puk je na sva tri mjesta nazočio i posvuda su fešte opravdale svoje postojanje. Posebno raduje to što su mladi i mlađi preuzeli obveze kako organiziranja tako isto i provedbe zamišljenog. Uostalom, oni će i najdulje sve i pamtit. Činimo svi i sve da po dobru u-pamćeni budemo.
- ☞ **GODIŠNJICA GOSPINIH UKAZANJA U MEĐUGORJU** je ove godine 37. po redu. Već je pravilo postalo da se na Ivandan popodne, te sutri dan 25-og lipnja, onamo hodočasti pozdraviti Gospu i svoje potrebe Gospi izručiti. Radujemo se pomaku i 'crkvenjaka' u shvaćanju i prihvaćanju pružene ruke s neba i dao Bog po svojoj Majci Mariji da svako srce i svaka duša budu ispunjeni mirom i blagoslovom, te posvuda živeći šire mir i dobro.
- ☞ **ZAHVALJUJEMO SE SVIMA** koji su se angažirali oko čišćenja, košenja i uređivanja grobalja pred sv. Mise i blagoslove polja. Posebno pohvaljujemo mudrost i razboritost vjerničku koji ponesu sa sobom suncobrane-kišobrane i na taj način olakšaju i sebi i drugima sudjelovanje u svetim činima. Također hvala lijepa svim dragovoljcima koji su izišli na Bile i kosili Misište i okolinu kako bi svima bilo sigurnije i ugodniji boravak ondje za vrijeme godišnje mise. Neka sve Bog dragi blagoslovom obdari kao i članove njihovih obitelji.
- ☞ **OBLJETNICA JE 'HERCEGOVAČKOG SLUČAJA' /1968.-2018./** Pedeset se godina navršilo otkako je taj slučaj izbio i našu pokrajinsku Crkvu opteretio. Mnoge su riječi o tome izgovorene i mnogo sudova i osuda izrečeno. Dok su jedni u tom slučaju akteri i začetnici te ustrajavaju u provedbi neprovedivoga, dotle su drugi 'k'o Pilat u Virovanje' ubačeni u taj 'Slučaj' i ustrajno Boga mole da on takne srca i savjesti svih te Duh Božji bude prihvaćeno mjerilo, a spasenje duša glavna prosudba. U tom povodu nam je došlo pod ruku i PISMO HERCEGOVAČKOG FRANJEVCA FRA VENDELINA KARAČIĆA koji je otvorio dušu svoju pišući pismo i odašiljući ga na sve župne urede i crkvene predvodnike. Dao Bog da napisano bude i primljeno kako je iskreno napisano.

Izdavač: **FRAMOST – Misija poveznica Franjevačkih zajednica /interno/
Treće Cimske bojne b.b. (Dom sv. Ante-Cim); 88 000 Mostar; BiH;
Tel/Fax: +387 36 341 941; e-mail: framost.misija@gmail.com; www.framost.com;
Facebook i Youtube: framost.com i HKUD sv. Ante - Cim;
Poslužitelj Franjevačkog zajedništva: fra Luka Marić, mob.: 063-311-240;
e-mail: lukamarić954@gmail.com, maric.luka@telemach.ba;**